

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/115/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513213419
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3513213419.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. V. 1, XXX XX V., právne zastúpený JUD. Šimonom Cibulkom, advokátom, so sídlom Hodžova 53, 911 01 Trenčín, o zaplatenie 7.238,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. júla 2016, č. k. 10C/383/2014- 112, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou žalobca uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie 7.238 eur s príslušenstvom. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozsudku konštatoval skutkové zistenia, podľa ktorých dňa 23.03.2009 bol a uzavretá medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako bankou a žalovaným ako dlžníkom zmluva o splátkovom úvere. Žalovaný neuhradzoval včas mesačné splátky, čím sa dostal do omeškania s platením dlhu. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 27.09.2012 banka postúpila svoju pohľadávku na súčasného žalobcu a zároveň túto skutočnosť sa snažila oznámiť žalovanému. Žalobca listom zo dňa 16.10.2012 zaslal žalovanému vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky z titulu nesplateného úveru poskytnutého formou povoleného prečerpania.

3. V zmysle Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a.s., v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka, bola banka oprávnená, okrem iného, vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. Banka nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku postúpila žalobcovi.

4. Na svoje skutkové zistenia okresný súd aplikoval ustanovenia § 2 písm. b) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení v rozhodnej dobe, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 36 a§ 526 Občianskeho zákonníka.

5. Dospel k právnenému záveru, že pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou zmluvy o úvere, resp. odstúpením od nej, nie je možné urobiť

záver o tom, že úver s úrokmi bol splatný. Z § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedala nesplácanému dlhu. Pokiaľ banka postúpila v celom rozsahu predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 citovaného zákona, pretože ku dňu postúpeniu nebol splatný celý úver. Zmluva o postúpení pohľadávky je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pretože nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako sám má. Žalobca nie je subjektom, oprávneným poskytovať bankové úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podradiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to, žalobca nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Žalobu okresný súd zamietol, pretože dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

6. Pre úplnosť okresný súd uviedol, že žalobca predložil výzvu Slovenskej sporiteľne, a.s., zo dňa 23.03.2009 na úhradu omeškanej platby vo výške 356,44 eur ku dňu 30.09.2009, ktorú mala banka doručiť žalovanému. Žalobca hodnoverným spôsobom nepreukázal, či uvedená výzva bola doručená žalovanému, či žalovaný uhradil tento splatný dlh a kedy a či neskôr bola doručovaná ďalšia výzva a či táto bola doručená pred postúpením pohľadávky na žalobcu. Žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, pričom ani hodnoverne nepreukázal, kedy a kým bola zásielka odoslaná žalovanému s poukazom na bod 10.3 Všeobecných obchodných podmienok spotrebiteľského úveru.

7. Rozhodnutie o náhrade trov konania okresný súd odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku žalobca podal včas odvolanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom pri interpretácii ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa jeho názoru, zo znenia ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Zákonodarcu rozlišuje dva pojmy - pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Toto ustanovenie nadväzuje na predchádzajúcu, teda prvú vetu ustanovenia. Jeho zmyslom je vyjadrenie podmienky, že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškaní, a to v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok zaniká. Pokiaľ by predmetné ustanovenie malo na mysli postúpenie len časti peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, bolo by to v predmetnom ustanovení výslovne uvedené. Uvedený názor je zrejмый aj zo samotného logického znenia daného ustanovenia, inak by nebolo formulované v tom zmysle, že ak je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku, ale bolo by formulované v tom zmysle, že časť peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, môže byť predmetom postúpenia. Na podporu svojho názoru citoval z uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/511/2015.

10. K otázke vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru žalobcom uviedol, že právny predchodca žalobcu toto svoje oprávnenie nevyužil, pričom mimoriadnu splatnosť vyhlásil žalobca, a to podaním zo dňa 16.10.2012, označeným ako „Výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo ku dňu 04.11.2012 (dodržaním lehoty podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Postúpením pohľadávky sa stal sám žalobca veriteľom pohľadávky, pričom základným právom veriteľa je v zmysle § 488 Občianskeho zákonníka právo na plnenie od dlžníka záväzkového vzťahu. Zosplatnenie dlhu veriteľom znamená, že dlh už nie je možné zo strany dlžníka zaplatiť v splátkach. V dôsledku nesplnenia povinností dlžníkom sa stáva splatný celý dlh vyhlásením jeho zosplatnenia. Táto skutočnosť však nemá žiadny vplyv na výšku alebo existenciu dlhu dlžníka, týka sa výlučne spôsobu zaplatenia jeho dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. V nadväznosti na uvedené žalobca zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pristúpil žalobca, a to postúpením predmetnej pohľadávky.

11. V súvislosti s nedostatkom svojej aktívnej legitímácie v konaní uviedol, že predložil relevantné oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky, spolu s podacím hárkom, preukazujúcim odoslanie tejto písomnosti žalovanému, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Správnosť svojho názoru podporil citovaním viacerých rozhodnutí súdov (NS SR - sp. zn. 4Obo 210/01, KS Košice - sp. zn. 1Co/387/2015, KS Žilina

- sp. zn. 8Co/564/2015, KS Nitra - 9Co/133/2013), v ktorých je riešená otázka postúpenia pohľadávky v zmysle ust. § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12. V ďalšej časti svojho odvolania žalobca polemizuje s právnym záverom okresného súdu v otázke interpretácie ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB. Zastáva názor, že ust. § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 ZoB, nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, v tomto prípade žalovanému, ale administratívnu zodpovednosť postihnuteľnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 Zob. Z vyššie uvedeného vyplýva, že doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 ZoB nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. V súlade s prílohou č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok bol žalovaný ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1213 dní, teda súčet všetkých omeškaní žalovaného so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. Vzhľadom k dikcii ust. § 92 ods. 8 ZoB, s poukazom na to, že omeškanie žalovaného trvalo nepochybne viac ako rok zastáva názor, že právny predchodca žalobcu by konal v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB (a teda by neporušil bankové tajomstvo) aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovanému nezasielal. Napriek vyššie uvedenému v tejto súvislosti poukazuje na výzvu zo dňa 20.10.2009, ktorou v konaní preukázal, že postupca splnil všetky povinnosti, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách ukladá, teda že žalovaný bol v mene postupcu (banky) vyzvaný na úhradu dlžnej sumy a zároveň bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva.

13. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Považuje za správne právne posúdenie veci okresným súdom. Uviedol, že v odvolaní sú viaceré zmätočné tvrdenia, keď žalobca tvrdil, že mimoriadnu splatnosť vyhlásil podaním zo dňa 16.10.2012, pričom podanie z tohto dátumu, ktoré žalobca predložil, obsahuje len oznámenie o postúpení pohľadávky. Žalobca predložil podací hárok zo 17.10.2016 až spolu s odvolaním, čo však nepreukazuje, či bolo žalovanému zasielané Oznámenie o postúpení, Vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti, na ktoré sa tiež žalobca v odvolaní odvoláva, či upozornenie na právo spotrebiteľa vyplývajúce z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

14. Nesúhlasil s názorom žalobcu, že doručenie písomnej výzvy banky nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. V intenciách tohto právneho názoru judikujú sudy KS v Trenčíne - sp. zn. 5Co/552/2015, 5Co/460/2015, 5Co/525/2015, OS Trenčín - sp. zn. 10C/383/2014.

15. Žalobca v písomnom stanovisku k vyjadreniu žalovaného uviedol, že listy - výzva k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 16.10.2012 a oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 16.10.2012, boli zasielané spoločne ako jedna listová zásielka dňa 17.10.2012.

16. Žalovaný k tvrdeniu žalobcu v duplike uviedol, že podací hárok predložený žalobcom (po skončení dokazovania) nepreukazuje, či bolo žalovanému zasielané Oznámenie o postúpení, Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, či upozornenie na právo spotrebiteľa vyplývajúce z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobca tak len nehospodárne naťahuje konanie, ktoré smeruje k zamietnutiu žaloby, pretože nie je schopný predložiť žiadne dôkazy o skutočnostiach, ktoré tvrdil a byť tak v odvolacom konaní úspešný.

17. Od 1. júla 2016 sú účinné rekodifikačné normy - zákon č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“ a zákon č. 161/2015 Z. z. - Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“, ktorými bola zrušená doterajšia právna úprava súdneho procesu v zákone č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok - O.s.p.

18. Intertemporálna úprava v ust. § 470 ods. 1 CSP vyjadruje zásadu okamžitej aplikability zákona, teda aj v konaniach, začatých pred účinnosťou CSP - 1. júlom 2016, ako je to aj v prejednávanej veci, v ktorej začalo konanie 19.12.2013.

19. Vychádzajúc z uvedeného princípu, krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a 380 CSP a zistil, že rozsudok okresného súdu je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP. O odvolaní žalobcu bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP.

20. V prejednávanej veci žalobca namieta vo svojom odvolaní nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom v otázke platnosti postúpenia pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách.

21. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu. Právne posúdenie je nesprávne, keď sa súd pri tejto činnosti dopustil omylu, tzn. keď na správne zistený skutkový stav aplikoval inú právnu normu, než ktorú mal správne použiť, prípadne aplikoval správnu právnu normu, túto však nesprávne interpretoval.

22. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil okresný súd, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa okresný súd vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP).

23. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí okresného súdu a s prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti.

24. Okresný súd žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol z dôvodu, že dospel k záveru o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nespĺnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému na žalobcu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách).

25. Ako správne uvádza okresný súd, aktívnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcu ním uplatnené právo resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009).

26. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej v písomnej forme medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu, alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom, nadobúda pohľadávku (s príslušenstvom a právami s ňou spojenými). Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie.

27. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok.

28. Takýmto prípadom je ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinnom v čase cesie (postúpenia) pohľadávky.

29. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2.) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3.) omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

30. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/119/2013). Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky.

31. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka, alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje, (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť.

32. Z uvedeného dôvodu v týchto prípadoch nemožno vôbec hovoriť o platnej cesii, postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

33. Písomná výzva banky klientovi (dlžníkovi alebo ručiteľovi; klientom v zmysle § 5 písm. h/ zákona o bankách je osoba, s ktorou má banka alebo pobočka zahraničnej banky v rámci výkonu bankových činností uzavretý obchod, ktorým je vznik, zmena alebo zánik záväzkových vzťahov medzi bankou a klientom), je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Žalobca v konaní nepredložil text výzvy na úhradu dlžnej sumy (výzvu k úhrade a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 19.07.2013 zaslaná žalobcom/ . Preto je možné uzavrieť, že žalobca nepreukázal prvú podmienku kogentne stanovenú v § 92 ods. 8 zákona č 483/2001 Z. z.. Písomné oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky, na ktoré poukazuje v odvolaní, nie je výzvou, ako má na mysli citované ustanovenie, a ani ju nenahrádza. Rovnako správne okresný súd uzavrel, že k platnému postúpeniu je spôsobilou len splatná časť pohľadávky.

34. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal v konaní pred okresným súdom splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatnej pohľadávky, zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla.

Pokiaľ žalobca produkoval v odvolacom konaní listinné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, s poukazom na právnu úpravu v § 366 CSP, keďže tieto prostriedky procesného mohol žalobca uplatniť pred súdom prvej inštancie, nemohol odvolací súd sa nimi zaoberať a vykonať tieto dôkazy.

35. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania v tomto smere proti rozsudku okresného súdu vo veci samej, potom nebolo možné považovať za opodstatnené. S poukazom na vecne správny záver okresného súdu vo vzťahu k nepreukázaniu vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu, odvolací súd už nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami zo strany žalobcu v prejednávanej veci.

36. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutom výroku I. potvrdil.

37. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu v odvolacom konaní úspešnému žalovanému.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).